

מעשה המשפט

בית דין
צדק
למשפט

Velas: 6:19 pm
Fin Shabat 1: 7:12 pm - R”T: 7:44 pm
Fin Shabat 2: 7:22 pm - R”T: 7:50 pm

Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Rafael Harari
חבר בה"ד אמת ומשפט

¿Quién paga las gafas rotas?

Caso: Abraham entró a su habitación en la Yeshibá y colocó su pesada maleta sobre la mesa sin antes darse cuenta que los anteojos de su compañero estaban sobre la mesa. Como resultado, los cristales de las gafas se rompieron. Isaac, el dueño de las gafas se realizó un examen de la vista antes de pedir lentes nuevos, y resultó que su graduación había aumentado significativamente, por lo que de igual forma Isaac tendrá que cambiar sus lentes para no dañar sus ojos aún si Abraham no los hubiera roto.

Pregunta: ¿Debe Abraham pagar el daño causado?, si es que si, ¿cuanto debe de pagar?

Respuesta: La Guemará en Babá Kamá (נה:) dice “el que rompe la barda del campo de su amigo, y provocó que el animal de su amigo se escape, el Bet din no lo obliga a pagar, pero Bidé Shamaim si tendrá que pagar”. La Guemará explica que la barda que rompió ya estaba dañada y en cualquier momento el dueño tenía ya que cambiarla.

De acuerdo a esto explica el Tosafot (ד"ה אלימא), que por romper la barda está exento aún Bidé Shamaim y la Guemará se refiere solo al animal que se escapó del granero, y así también explicó el Rosh en su primer interpretación. Pero en su segunda explicación, el Rosh (פ"י סי' ב') escribió que incluso con respecto a la barda hay situaciones que se requiere pagar Bidé Shamaim, por ejemplo, si como resultado de la presión, el dueño de los animales ahora tiene que contratar rápidamente trabajadores para construir un nuevo muro para él antes de que las vacas se escapen del establo, y se ve obligado a contratar trabajadores a un precio más caro de lo normal. En este caso, el Mazik (dañador) está obligado a pagar Bidé Shamaim la diferencia de precio de los trabajadores. Y así estipuló el Shuljan Aruj (ש"ו ד').

Por lo tanto, 1. Si Isaac sabía que su graduación había subido, y ya había pedido lentes nuevos para sus gafas, Abraham está exento de pagar ya que no le causó ninguna pérdida monetaria.

2. Si Isaac admite que de haber sabido que su graduación había aumentado considerablemente, habría hecho unos lentes nuevos. Entonces gracias a Abraham se descubrió algo bueno, porque al romperlos ayudó a cuidar la salud de los ojos de Isaac. Y en este caso, si no hay diferencia en el precio por los nuevos lentes aunque exija que se los fabriquen inmediatamente, Abraham está exento de pagar. Sin embargo, si por la urgencia, el costo de los lentes es mayor a lo normal, Abraham es responsable de pagar Bidé Shamaim la diferencia del precio, según el Rosh y el Shuljan Aruj citados anteriormente.

3. Si la graduación de Isaac no aumentó significativamente, y él alega que aún si lo hubiera sabido antes no hubiera comprado lentes nuevos, por esa mínima diferencia, Abraham deberá pagarle Bidé Adam por los lentes, y el Bet Din lo podrá obligar a pagar por eso.

Sin embargo, para calcular el valor de los lentes rotos, se toma en cuenta lo siguiente: cuánto tiempo usó estos lentes la persona antes del daño, y cuál es el tiempo promedio que los tiene consigo, en qué condiciones estaban antes de que se rompieron, y también que la persona con el daño tiene cierto beneficio al romperlos, por eso, ahora usará lentes con un número que mejorará su visión, y para ello es necesario acudir a un Bet Din.

Halaja Lemaasé

Pregunta: ¿Está permitido hacer Kidush con vino blanco o rosado?

Respuesta: Entre los Rishonim existe una gran discusión acerca del vino blanco para hacer Kidush. El Ramba"n (ב"י צ"ג:) opina que no está permitido hacer Kidush con vino blanco ni siquiera Bediabad en caso que no tenga vino tinto con él. Por otro lado la opinión del Rashba"m (שם) es que Lejatejilá no se hace Nisuj Hayain con vino blanco, pero para el Kidush se permite aún Lejatejilá.

El Shuljan Aruj (סי' ע"ב סי"ד) dictaminó que está permitido hacer Kidush con vino blanco, y es también la opinión del Ramba"m y del Rosh, pero también escribió el Shuljan Aruj en el

mismo inciso que el Ramba"n no permite hacer Kidush con vino blanco sino únicamente Habdala.

El Mishná Berurá (סי"ק י') mencionó que aún según el Shuljan Aruj es Miztvá Min Hamubjar hacer Kidush con vino tinto a menos que no tenga con él sino únicamente vino blanco o en el caso que el vino blanco que tiene con él es de mejor calidad que el tinto (ע"ע סי"ק י"ב ושעה"צ).

Cabe mencionar lo que escribió el Ketzot Hashuljan, “la definición de vino blanco no es a lo que le gente está acostumbrada a llamarlo blanco sino blanco es cuando no tiene ningún tono rojizo”, según eso el rosado está permitido según todos (סי' פ' סי"ק א' בדה"ש).

Maasé Sheaya

Primero Jesed

Rab Shalom Shvadron Z"l, el Maguid de Yerushalaim cierta vez relató. “Uno de los nietos del Jafez Jaim fue alumno de la Yeshiba de Lakewood, donde fungía como Mashguiaj Rab Nathan Wachtfogel.

Rab Nathan no tardó en darse cuenta que un Abrej, precisamente el nieto del Jafez Jaim llegaba tarde al Minian de la mañana, y en algunas ocasiones, ni se presentaba al Minian y llegaba directo al Seder. Rab Nathan le notificó al Rosh Yeshiba, y decidieron hablar con él personalmente del asunto.

“Me sorprende que últimamente estás llegando tarde al Minian de las mañanas”, comenzó diciendo el Mashguiaj. “Tú eres uno de los mejores estudiantes de nuestra Yeshiba. ¿Qué diría tu abuelo acerca de esto?”. “Yo realmente, quiero llegar temprano todos los días” explicó respetuosamente el joven, “pero cada mañana, antes de venir a la Yeshibá, ayudo a una mujer que tiene varios niños pequeños y no puede atenderlos ella sola. A veces en lo que le cambio el pañal a uno, el otro ya lloró y quiere un biberon; a una niña hay que mandarla a la escuela, la casa es un verdadero caos. Recién cuando más o menos está todo en orden, me dirijo a la Yeshib a decir Tefilá, antes de dirigirnos a Hashem debemos dedicarnos a la cualidad del Jesed. A veces alcanzo a llegar al primer Minian de la Yeshibá, pero otras veces el trabajo es tanto, que debo buscar otro Minian que comience más tarde”.

El Mashguiaj se sintió profundamente impresionado por la conducta ejemplar del joven. Su extrema sensibilidad por el prójimo era una de las dos características del gran Jafez Jaim, su abuelo. Y al mismo tiempo, sintió mucha lástima por la mujer. “¿Quién es esa señora? ¿Es viuda? ¿Es divorciada?”, quiso saber el Rab. “¡No Jas Veshalom!” respondió el joven. “¡Esa mujer es mi esposa...!”.

“La gente” comenta el Maguid, “suele correr detrás del Jesed, cualidad sobre la que está dicho: “Quien persigue la caridad y el favor, recibe de Hashem vida, caridad y honores, sin embargo, a veces me pregunto: ¿Por qué la gente sale de su casa, para hacer favores? ¡La cualidad del Jesed empieza en la casa de cada uno!, diariamente, se presentan muchas oportunidades de hacer favores en la propia casa para un esposo; para una esposa, y en el hogar existe una amplia gama de maneras de demostrar si realmente tiene cada uno la cualidad del Jesed dentro de sí. No obstante, hay quienes abandonan la posibilidad que tienen dentro de su casa, y golpean puertas ajenas para beneficiar a los demás. Eso sólo es válido cuando los que viven a su lado, no necesitan de uno. ¿Y cómo hay tantos que se olvidan de esta regla fundamental del Jesed? Pero el nieto del Jafez Jaim no se olvidó, y por eso actuó como actuó”.

בענין נט"י במים של ירושלים עיה"ק תובב"א

אמר לי ת"ח אחד שליט"א שהוא השתדל להחמיר שלא ליטול ידיים לסעודה במים של ירושלים וטעמו משום שכיום שבעים אחוז מהמים הם מי ים מותפלים שמסירים מהם את המליחות ורק שלושים אחוז הם מים מתוקים, ובחזו"א כתב גבי מים שגשתנו מראהו ופסולים לנט"י שאם החזירן למראהו פסולים משום דכיון שכבר נדחו אינן חוזרין להכשרן, והגר"ח קנייבסקי זצ"ל בשונה הלכות הסתפק שאולי חומרת החזו"א שייכת גם במים מלוחים שאין ראויין לשתית כלב, וא"כ טוב להחמיר של ליטול ממים אלו.

ונראה לדניא אפשר להקל בזה לכתחילה ולברך על נטילת ידיים במים אלו ואין צריך לטרוח כדי לחוש לספק שיטת החזו"א בזה וכ"ש שאין צריך לקנות מים כדי להחמיר בזה ורק אם יש לפניו מים שמעולם היו כשרים ואין צריך לטרוח עבורם יכול להחמיר בדבר משום מהיות טוב וכו'.

טעמו של דבר הוא: במים שגשתנה מראהו דעת המג"א להקל שאם חזרו למראהו כשרים וכן הסכימו כל הפוסקים [משנ"ב וכה"ח ועוד] ודעת החזו"א היא דעת יחידאה בזה להחמיר [ויש עוד איזה אחרונים כשיטתו].

ובענין מים מלוחים ומי ים שהכשירם והסיר מהם מליחותם דעת הרדב"ז להקל וכן הסכימו כל האחרונים וספיקו של השונה הלכות בדעת החזו"א הוא דעת יחידאה [ויש עוד מעט אחרונים כשיטתו].

וא"כ מאחר שדעת כל האחרונים להקל קשה להחמיר בזה במקום טירחא לחשוש לדעת יחידאה וכ"ש שהוא רק ספק בדעת החזו"א וק"ל דכל ספק בנטילת ידיים להקל וא"כ בכל מחלוקת יש להקל כמ"ש המשנ"ב וכ"ש כשכל הפוסקים מקילים וכ"ש בזה שדעת החזו"א עצמו היא בספק והו"ל ס"ס להקל ורוב הפוסקים להקל קשה מאוד להחמיר בדבר.

מלבד זה אפשר לצרף דעת כמה אחרונים דס"ל דמי הים כשרים לנטילת ידיים וטעמם משום שכך היא ברייתם או משום דמאחר שאפשר לתקנם ממילא גם קודם שתקנם כשרים, וא"כ י"ל דאין מי הים בכלל חומרת החזו"א כלל שהרי הם מעולם כשרים הם, ואע"פ שלדינא לא ק"ל כך אלא מי הים פסולים לנטילת ידיים כמ"ש בתשובות הרמב"ם להדיא, בכ"ז אפשר לצרף שיטתם כדי להקל נגד חומרת החזו"א.

עוד יש להוסיף דיש ראשונים הסוברים שמים חמים שהיד סולדת בהם פסולים לנט"י ויש הסוברים שאם המים נולדו חמים כמו חמי טבריה אז פסולים לנטילת ידיים, והסתפק הב"י האם אחר שנצטננו כשרים או דמאחר שמעיקרא היו פסולים ממשכיכים להיות פסולים גם אחר שנצטננו, והסכימו האחרונים להקל בדבר הן בחמי האור והן בחמי מעיינות, וע"י במור וקציעה שהבין שגם מסקנת הב"י היא להקל בזה.

ובראשונים משמע להדיא להקל בחמי טבריה שנצטננו, וכמ"ש להדיא הראב"ד, כפתור ופרח, רשב"ץ וספר הבתים.

ומאידך גיסא יש כמה ראשונים שפסלו להדיא בנצטננו, וטעמם משום שחמי טבריה אינן פסולים משום חמימותן אלא משום מרירותן, וחזו"א מדבריהם שהבינו שאילו היו פסולים מחמת חמימותן יש להכשירן אחר שנצטננו ורק מאחר שהפסול הוא משום מרירותן לכן פסולים הם גם אחר שנצטננו, ואלו הן: צרור החיים, מאירי, ספר השלחן וספר התדיר. וכן הוא להדיא ברבינו מנוח ובראב"ד וכפתור ופרח. וכ"נ מספר הבתים ושכן דעת הרמב"ם והראב"ד.

ודעת רבינו יהונתן מלוניל וכן הרשב"ץ הביא דיש מפרשים כן שהפסול משום החמימות משום שהוא ניכר ע"י הריח וכה"ג אחר שיצטננו. ונראה דפסולן ר"י מלוניל גם אחר שנצטננו, וכן הוא להדיא ברשב"ץ. והיינו רק מפני שניכר בהם אבל בירושלים אין ניכר כלל במים שהיו פעם מלוחים לא בריח ולא בטעם.

וא"כ מאחר שמצאנו כל כך הרבה ראשונים דמשמע מהם שמים פסולים שנתקנו כשרים הם

לכאורה עליהם יש לנו לסמוך, וכ"ש שכן דעת כל האחרונים מלבד כמה אחרונים יחידים שחששו להחמיר, יש שחששו במים שנשתנה מראהו ויש שחששו במים מלוחים סרוחים ומרים ויש שחששו בחמי האור ויש שחששו בחמי מעיינות, אמנם רוב רובם של האחרונים הקילו בכל אופנים אלו.

עוד יש להוסיף שיש הרבה סוגי סינון למים, וכל שמתקן באופן פשוט שם דנו כמה אחרונים להחמיר, אבל יש אופנים דחשיב פנים חדשות באו לכאן ואז לכו"ע לא מתחשבים בפסול שהיה להם מעיקרא, והיינו כגון מים שמסתגנן ע"י ג' טפחים של עפר ואדמה דאז הו"ל המשכה וחשיבי כמחוברין וחזרו להיות פנים חדשות ולכן הקילו בזה האחרונים אפי' במי ביוב אם תקנם באופן זה משום שפנים חדשות באו לכאן וה"ה בזה ד"ל דבאופן זה לא החמיר החזו"א כלל.

וכל שיש לו ספק איזה מין סינון נעשה במים ודאי שאין עליו חיוב לברר כדי לחוש לספק חומרת החזו"א, וכ"ש שאין זה פשוט לברר זה, וע"י בפתחי תשובה יו"ד סי' ק"י ס"ק ל"ה שכתב דבמקום שיש ס"ס להקל ויכול לברר את אחד הספיקות אין עליו חיוב לבררו שהרי גם אחר שיברר רק יחמיר מספק וא"צ לברר כדי להחמיר מספק אלא יקל ויסמוך על הס"ס וא"כ כ"ש בזה שאם יברר רק יצטרך להחמיר מספק לחוש לשיטת החזו"א ואין עליו חיוב לברר כלל אלא יסמוך על הס"ס דהיינו ג' ספיקות שמא מים שנתקנו כשרים ושמא לא החמיר החזו"א במים מלוחים ושמא אופן הסינון כאן הוא פנים חדשות שגם החזו"א מודה בזה.

ויש עוד להאריך בזה וכעת עמד קנה במקומו.

י"אנשי אצתיס נאנצוט מלפאל החלפות
מתוק הפחז אטעות,
אק למצעה הכיפולון לפאל החלפות
הוא אחז מהטעות הכפולות פה החי"ט
(רב נח ו'נכרד)

DINÉ TORÁ

Comuníquese al cel.
(+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta, preventiva,
inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská
otros.

ASESORÍA

Consultas telefónicas,
citas, preguntas.

CONTACTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312
Email: Betdinemetumishpat@gmail.com
Dirección: Moliere 128, Polanco, CDMX